

Såmannen

Nr. 4

63 årgang • desember • 2017

Innhold:

- ❖ Andakt s. 2
- ❖ Superonsdag, juleverksted og basar s. 3
- ❖ Gudstjeneste for store og små s. 4
- ❖ LIV på Tunheim Soweloprojektet s. 5
- ❖ Takk til Brunlanes Menighetspleie s. 6
- ❖ Katharinas stemmer s. 7
- ❖ Lutherkonsert s. 8
- ❖ Juletanker s. 10
- ❖ Misjonsfest s. 11
- ❖ Slekters gang s. 12
- ❖ Oppslagstavla s. 12
- ❖ Gudstjenesteliste s. 16

"Såmannen ønsker leserne ei velsigna jul og et godt, nytt år!"

Alle er velkommen når Skattekista, 1-3. klasse, har julespill i Berg arbeidskirke julaften

SUPERONSDAGSJUBILEUM I BERG

❖ Superonsdag på feiringa av 10-årsjubileet til Berg arbeidskirke, der barneforkynner Viggo Klausen var hovedattraksjon. Superonsdag er kirkens arbeid for 4-7. klasse. Se side 3

LUTHERKONSERT I TANUM

❖ Larvik Kantori holdt en svært vellykka konsert i Tanum kirke med salmer og melodier av Martin Luther, verker av seinere komponister og menighetssang. Se side 8

❖ SÅMANNENS REDAKSJON

Egil L. Thorvaldsen
Asle Zimmermann
Øystein Vestmoen

❖ ANNONSER OG STOFF

Egil L. Thorvaldsen
Mobil 47 40 78 84
egil.lien.thorvaldsen@gmail.com

❖ KASSERER:

Brunlanes Regnskapskontor
v/Leif-Inge Gusland
Sigurdsgt. 1, 3256 Larvik
Bankgiro: 2510 22 36729

❖ LARVIK KIRKEKONTOR

Rombergsgt. 4, 3256 Larvik
Tlf.: 33 17 30 00
Åpent daglig: 09.00-15.00
Prester, organist, kateket og
diakon treffes ellers
etter avtale.

❖ SOKNEPREST I BERG

Audun Haga
Skolev. 7, 3296 Nevlunghavn
Mobil 992 80 472

❖ SOKNEPREST I TANUM OG KJØSE

Asle Zimmermann
Ådalen 8, 3090 Hof
Mobil 928 25 209

❖ TROSOPPLÆRER TANUM OG KJØSE

Birgitte Bugaard Ørnes,
Mobil 470 14 124

❖ TROSOPPLÆRER I BERG

Trosopplærer i Berg
Kristina Hvarnes Andersen
Mobil 977 29 047
khandersen@larvik.kirken.no

❖ TROSOPPLÆRER

Håkon Audun Sveen,
Mobil 930 13 479

❖ **Kateket** Britt Mari Omstrand
Zakariassen, Torstrands Torg 5,
(I permisjon) Mobil 97 57 51 07

❖ KANTOR I BERG OG TANUM

Jan Ivar Eikeland
Tiurveien 10, 3258 Larvik
Mobil 982 53 341

❖ KIRKETJENER TANUM:

Unni Lindhjem
Furuåsveien 10, 3282 Kvelde
Mobil 992 80 475

❖ KIRKETJENER BERG:

Rolf Aarøe Arnesen.
Amundrødveien 57,
3295 Helgeroa.
Mobil 98 25 33 03

❖ KIRKETJENER KJØSE:

Sverre Farstad
Omstrand, 3268 Larvik
Telefon 33 18 02 36

❖ UKENTLIG FRIDAG

Prestene har fri mandager og
lørdager.

❖ GRAFISK DESIGN & PRODUKSJON:

Richard Løwe, 905 27 368
Løwe Design, Larvik

❖ TRYKK:

Løwe Design, Larvik

ÆRE VÆRE GUD OG MENNESKET!

Julebetraktning av Tunsberg biskop, Per Arne Dahl

Det er tider da kirkens folk har sunget «Ære være Gud i det høyeste» så kraftfullt at menneskene på jorden nesten er blitt borte. Sånn sett er inkarnasjonens mysterium, at Gud ble menneske og tok bolig i blant oss, et nødvendig korrektiv til den tro som ikke tar menneskenes liv i verden på alvor. De siste årenes julebudskap har da også i stor grad blitt preget av at Gud i Jesus Kristus har fått en landingsstripe i vår virkelighet. Og mange av oss har gjerne sitert boktittelen: «Gjør som Gud, bli sant menneske» eller gitt vår tilslutning til Grundtvigs utfordrende ord: «Menneske først og kristen så». Og «Kristus kaller oss ikke fra livet, men til livet». Vi har rett og slett også sunget: «Ære være mennesket» fordi vi har opplevd at denne delen av julebudskapet har vært en mangelvare i forkynnelsen. Troen må berøre menneskelivet, og det som skjer i kirken, må gi livsmot. Evangeliet når ikke sitt mål før det berører mennesket. Men spørsmålet er: Har inkarnasjonens evangelium blitt vektlagt så ensidig i de siste årene at vi nærmest har tømt himmelen for Gud og dermed endt opp som velmenende humanister? En av mine favorittlærere pleide å si: «Hvis vi gjør en del-sannhet til helsannhet, blir resultatet usannhet». Han var opptatt av at livets dypeste spørsmål er

avhengig av at noe holdes sammen som ikke må atskilles. Himmelen uten jord blir overåndelighet, slik jorden uten himmel blir materialisme. Derfor er det avgjørende orienteringspunktet i den kristne tro både himmel og jord, både Gud og menneskene, slik at livet kan hylles, og Kristus bli æret, som Grundtvig gjør det i sin salme «Hill deg frelser og forsoner»:

Du som har deg selv meg givet,
la i deg meg elske livet,
så for deg kun hjertet banker,
så kun du i mine tanker
er den dype sammenheng.

Og da er vi ved selve kjernen i vår julebetraktning. Kristus som den dype sammenheng mellom himmel og jord, slik profeten Jesaja skildrer det i sin hyllest til den Gud som er så stor at Han både er den opphøyde i himmelen og den nådefulle på jorden:

«I det høye og hellige bor jeg,
og hos den som er knust
og nedbøyd i ånden.
Jeg vil vekke de nedbøydets ånd til liv
og gjøre de knustes hjerter levende».
(Jes 57,15)

Julens budskap forteller oss det som presist uttrykkes i salmestrofen: «Der Jesus er, der møtes jord og himmel». Julens budskap advarer sånn sett like mye mot å tømme himmelen for Gud som å neglisjere Guds adresse i verden. Derfor lød det på Betlehemsmarken julenatt: «Ære være Gud i det høyeste, og fred på jorden blant mennesker som har funnet nåde hos Gud». I tilbudelsen av Gud trer vår sanne menneskelighet fram, og i solidariteten med medmennesker bryter det sant guddommelige gjennom til et samstemt «Ære være Gud». Når denne lovprisning høres, tas imot og kvitteres, kan det bli virkelig jul.

Neste utgivelse

Såmannen kommer med fire nummer dette året. Neste nummer kommer i mars. Kom gjerne både med stoff og synspunkter på bladet. Ta kontakt med redaksjonen via e-post eller telefon (se side 2).

• Vi mottar gjerne tips og innspill – HUSK: Såmannen er deres talerør!

Juleverksted og julemarked i Berg arbeidskirke

Lørdag 25. november var det stormønstring i Berg arbeidskirke fra kl. 10-14.

Bruktbutikken hadde julemarked, «green Saturday» kan vi si, hvor alle varer var gjenbruk. I tillegg var det salg av kortreist bakverk produsert av enkeltpersoner i Berg menighet. Varme pølser, vafler, kaffe, lynlotterier, utlodninger og god stemning gjorde at det ble en god opplevelse for de mange som var innom. Og ca. 55.000 kr. i overskudd ble det, flott tilskudd til Berg menighets mangfoldige drift.

Spesielt må nevnes samlingsstunden i kirkerommet kl. 11. Trosopplærer Kristina godt hjulpet av barn ga oss en god førjulsopplevelse. Barn fra «Skattekista» og «Superonsdag» deltok med frisk korsang. Litt større barn ledet stunden sammen med trosopplærer Kristina, og fire jenter, «Sjöstjernene», sang jammen godt, de også! Sammen sang vi adventssalmen «Solbarn, jordbarn», oversatt av Eyvind Skeie. Den var alles sang og bønn.

Juleverkstedet var for barna. Trosopplærer Kristina med gode hjelpere hadde forberedt aktivitetsstasjoner hvor barn kunne velge mellom å lage ulike juleting. Det var faktisk ca. 100 barn innom, og det taler for seg! Tusen takk, Kristina og medhjelpere!

Ø.V.

10-årsjubileum for Superonsdag i Berg arbeidskirke

Superonsdag er trosopplæringstiltak for 4.-7. klassinger i Berg. Jubileet ble markert onsdag 22.11. 36 forventningsfulle elever møtte opp og ble ønsket velkommen av trosopplærer Kristina. Det var festdekket bord med norske flagg - og selvfølgelig «bursdagsmeny», pølser i brød og ikke minst flott festkake. Det var som vanlig lagt opp et allsidig program til valg: Bingo, mandalafargelegging, leksehjelp, spill i kjellerstua (bordtennis, air hockey, biljard), stillesittende spill i Blåstua og uteaktiviteter. Men hovedattraksjonen var barneforkynner Viggo Klausen. Hans trosformidling fenget, og han hadde god dialog med barna. Utradisjonell bruk av musikk og powerpoint krydret andakten, og alle var helt med.

Superonsdag ble etterfulgt av en svært godt besøkt menighetsmiddag hvor Viggo Klausen også hadde et innslag. Flott markering av milepelen!

Stor takk til trosopplærer Kristina og hennes gode hjelpere!

Ø.V.

GUDSTJENESTE FOR SMÅ OG STORE I TANUM KIRKE 15. OKTOBER

230 mennesker og fullsatt kirke i Tanum denne høstdagen med høsttakkefest, dåp og utdeling av 2-, 4- og 6-års bøker.

20 barn hadde meldt seg på forhånd foruten Gospelino som sang, og Legoklubben på Tunheim som var med i prosesjonen.

En av de unge jentene på Juniorsprellen delte noen tanker om det å være «god nok» under andakten, som handlet om Jesus og de små barna, og at vi alltid er velkommen til Jesus akkurat slik vi er.

Dette ble en glad gudstjeneste med mange unge aktører som hjalp til med både bønn og lystenning. Og at det ble litt trangt - akkurat som på julaften - er vel bare hyggelig.

Birgitte trosopplærer

Liv på Tunheim

Med åtte barn pluss voksne i Legoklubben og omtrent det samme på Gospelino så blir det LIV på Tunheim på mandager fra kl. 17.

Vi har lystenning og klistremerkebok, sanger, samlingsstund, lek, legobygging og kveldsmat.

Veldig sosialt og hyggelig når både barn, foreldre og besteforeldre er sammen.

Vi har plass til mange flere, så bare kom og følg med på facebook-siden til Tanum kirke og Tunheim.

Birgitte trosopplærer

**KOM SOM EN GJEST
- REIS SOM EN VENN!**

FERSKE BAKERVARER
hver dag fra kl. 06.00

Conditori • kaffebar • påsmurt
• tipping • Catering

www.nevlunghavnakeri.no

Tlf. 33 18 89 00

Følg oss på Facebook

Nevlunghavn
Bakeri & Conditori

SOWETOPROSJEKTET

I april var min søster og jeg i Soweto på besøk. Vi møtte både barnehagebarn, elever, lærere og foreldre, som alle uttrykte en enorm takknemlighet for støtten de får fra Norge. Det var godt å se at pengene som samles inn, virkelig kommer til nytte og utgjør en forskjell for barn og unge i Soweto. Til barna i barnehagen hadde vi med varmt tøy fra deres vennskapsbarnehage i Norge, Veldre kulturbarnehage. Klærne ble tatt på umiddelbart, og det lyste glede lang vei.

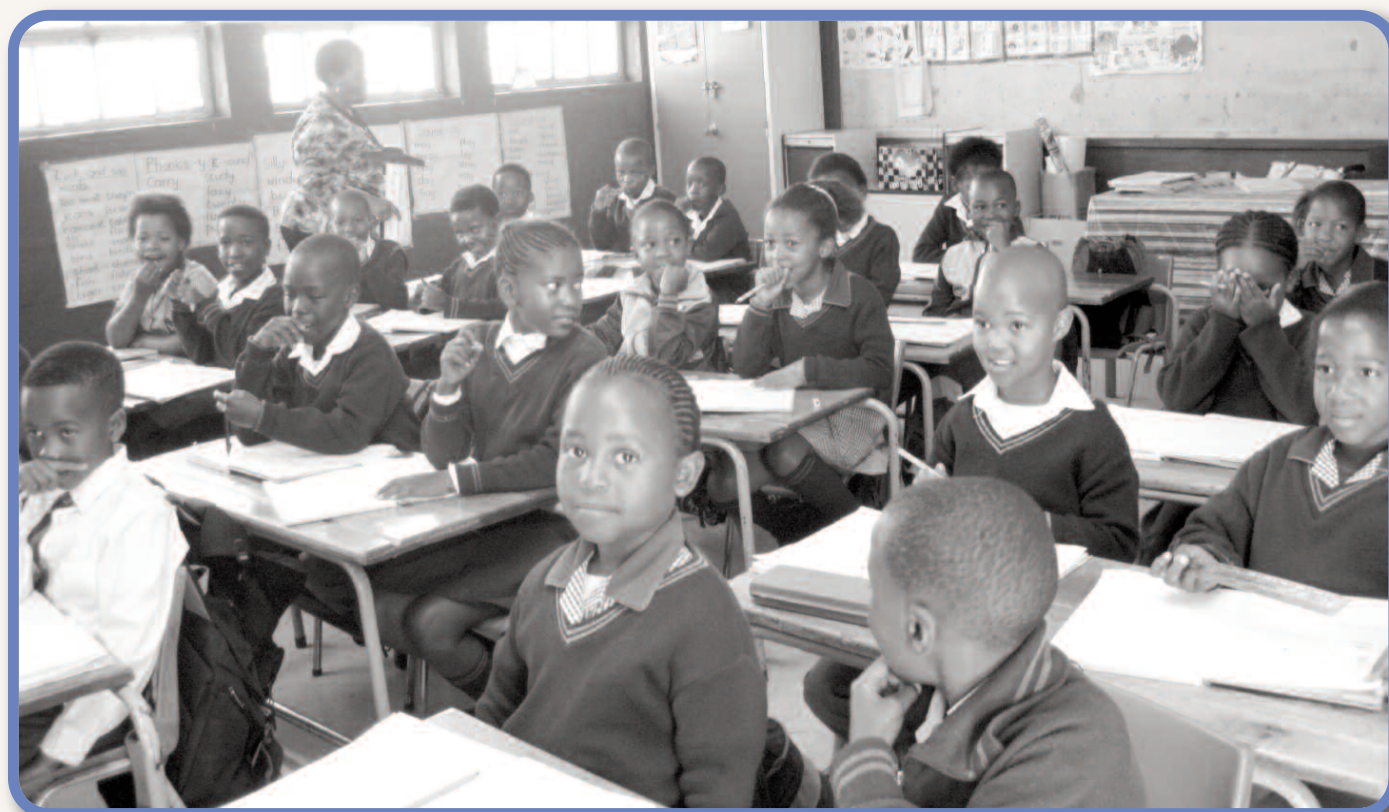
Vårt hovedfokus er å gi barn og unge en mulighet til å ha et trygt sted å være mens foreldrene jobber, å gå på skole samt få et varmt, næringsrikt måltid hver dag. For en del av barna utgjør dette dagens eneste måltid. Skolegang gir barna en god hverdag med mat, trygghet, lek og venner. Vi bidrar også med uniform og skolepenger for de fattigste barna. Skolegang gir mulighet for videre utdanning og jobb, og er veien ut av fattigdom og kriminalitet.

Berg menighet er en viktig bidragsyter for oss, og vi er takknemlige for at kollekten på julaften går til Sowetoprosjektet. Det nytter å hjelpe!

For mer informasjon:

besøk vår hjemmeside på www.sowetoprosjektet.com, eller se vår Facebook-side "Sowetoprosjektet".

*Vibeke Rød Fjellveit
styremedlem i Sowetoprosjektet*

Takk til Brunlanes menighetspleie!

I høst tikket det inn gode 40 000 kroner på Sådammens konto! Det var en fin førjulsgave til vårt kjære menighetsblad.

Etter mange gode år for Brunlanes menighetspleie, med møter, middager og flotte bussturer for pensjonister i Brunlanes, valgte man i 2014 å avslutte denne virkegrenen.

Leder Ådny Perstu og kasserer Ellen Inger Røed hadde da nevnte sum på konto. Det ble besluttet at disse pengene skulle overføres til Sådammnen.

Etter ei litt lang behandlingstid i menighetsrådene er det nå en glede å si takk. Takk for godt arbeid til alle som har bidratt i menighetspleiens tjeneste og ikke minst tusen takk for den flotte pengegaven til Sådammnen!

På vegne av de tre menighetsrådene i Tanum – Berg - Kjose

*Ole Bjørn Normandbo
leder i Berg menighetsråd*

Velkommen til byggevarespesialisten Carlsen Fritzøe Stavern

SPØR VÅRE SPESIALISTER!

Uansett hvilket prosjekt du skal i gang med, stort eller lite, så kan våre dyktige fagfolk gi gode råd og tips. Våre ansatte er jevnlig på kurs for å holde seg oppdatert og vi ansetter folk med fagbrev og byggmestere. Dette gjør at våre ansatte har en bred og aktuell fagkompetanse. I tillegg er flere av våre medarbeidere eksperter innenfor en spesiell varekategori. Med hjelp fra våre spesialister kan du lykkes med det meste – kom innom for en hyggelig fagprat.

CARLSENFRTZØE
Den lokale byggevarespesialisten

STAVERN – Tarnveien 2, 3290 Stavern. (Tilfjellige Dyggsmåker) Tlf: 33 13 99 66 – Åpent: 7-17 (9-14). www.carlsenfritzoe.no

EKVALL
Graving - Transport

Berven, 3267 Larvik
Telefon: 33 18 86 14
Telefax: 33 18 86 46
Mobil: 900 15 123
E-mail: arne@ekvall.no
E-mail: postmaster@ekvall.no

www.ekvall.no

O.Borgen
MØBELHANDLER

"DERES MØBELHANDLER I LARVIK"

Nansetgt. 21, PB 111
N-3251 Larvik
Bank DNB Larvik
Etbl: 1899

Tlf: + 47 33 18 17 62
Mob: +47 957 46 260
firmapost@borgen-mobler.no

WWW.BORGEN-MOBLER.NO

Terje's

SNEKKERSERVICE A/S

Hummerbakken - 3294 Stavern
Telefon 33 19 59 69 - Mobil 95 87 53 20
Telefaks 33 19 75 20 - e-mail snekkern@online.no

BEGRAVELSESBYRÅET

Klemmetsby-Firing

KONTAKTPERSON
Birger Johansen
Håkestadveien 3, 3280 Tjodalyng
Døgnvakt 33 12 57 00

HILDE'S RENHOLD AS
FAGMESSIG RENHOLD

Off. Godkjent Renholdsbedrift.

- Daglig renhold
- Flytterenhold
- Boning
- Vaktmestertjenester
- Kontor renhold

Telefon:
95 18 91 20
95 18 26 69
97 09 68 88

E-post: post@hildesrenhold.no
Org. nr. 994 273 361 MVA

Katharinas stemmer i Berg arbeidskirke

Som en del av reformasjonsjubileet opplevde vi en regntung novemberkveld kirkespillet «Katharinas stemmer».

Handlingen var lagt til påskenatt i 1523, hvor 12 nonner planlegger flukt fra klosteret Marienthron sør for Leipzig til Wittenberg for å komme i sikkerhet og ikke minst oppleve frihet hos reformasjonens ledere. Katharina von Bora, som seinere ble gift med Martin Luther, var en av de 12. Hun tviler imidlertid på sitt valg og sniker seg inn i klosterkirken for å ta en avgjørende samtale med Gud. Til hennes

overraskelse er kirken full av mennesker, - eller er det et vrengebilde iscenesatt av den onde? Med dette blir fortid og nåtid smeltet sammen. Vi som var i Berg arbeidskirke, ble dratt inn i Katharinas sfære, vi var de menneskene hun så i klosterkirken. Dermed kom vi nært innpå handlingen, vi levde oss inn i Katharinas indre kamp og tvil.

Hun var født inn i en tid med mye krig og uro. Tyrkiske tropper sto rundt Wien, det var kriger mellom tyske kurfyrster, kriger med Frankrike - folk var redde. Katharina hadde ikke mange valg. Som så mange andre jenter på den tida ble hun sendt i kloster, slik at hun kunne lære å lese og skrive og på en måte bli forsørget. Men Katharina tviler på om hun orker å være i klosteret hele livet. Nyheten og ryktene om at det er noen, og flere og flere, som protesterer mot Pavens ufeilbarlighet og avlatshandelen, når innenfor klosterets porter. Det er bakteppet.

Katharina, fantastisk tolket av Cecilie Schilling, kjemper sitt livs indre kamp. Hun ber fortvilet til Guds mor, Maria, bekjenner «jeg har lekt med tanken om livet utenfor klostermurene», og samtidig: «jeg skal ikke tenke på livet der ute, men på Gud Fader». Hun ser demoner i kirken, og hun hører «Kjøp Kirkens avlat» som et motsvar. Katharina hører flere stemmer, Paven og Martin Luther - Cecilie Schilling behersker buktale også. Hun hører at skogen er full av fugler, mesterlig tolket på orgelet av Bjørn Andor Drage. To av dem nådde inn til hennes indre, og da hørte hun sin egen stemme. «Der ute er det mange unge menn, men jeg får aldri se dem... Jeg kommer aldri hjem»

Hun trengte et naturlig språk, ikke klosterets latin, for å kunne uttrykke egne følelser og lengsler. Og så går det an å trykke traktater om kristendommens frihet - og bøker! Så kjemper hun med Pavens harde ord om Luther som kjetter. Skjærsilden venter den som bryter ut. Men dette overdøves likevel av «Gud skapte oss, vi kan få Guds nåde, den er gratis, og den trenger du!» Så hører vi «Ein feste Burg ist unser Gott.» (Vår Gud han er så fast en borg.) Deretter «troen alene (sola fide), nåden alene (sola gratia) og Skriften alene (sola scriptura). Men hvor er sannheten? Hva er sannhet? Hvem taler sannheten? Man kan ikke drive handel med Guds nåde! Jeg skal rømme, sier hun videre, jeg vil leve i frihet! Så tar hun av seg sløret og går.

Orgelet setter en mektig sluttstrek.

Ø.V.

LUTHER, SALMESANGEN OG KIRKEMUSIKKEN

I slutten av oktober var Larvik Kantori på besøk i Tanum kirke for å feire Luther og reformasjonsjubileet. At et kor feirer Luther, er helt naturlig, for uten ham hadde ikke sang og musikk hatt en så sentral plass i kirken.

Slottedøra i Wittenberg med alle de 95 tesene gjengitt. Den opprinnelige døra finnes ikke lenger.

Foto:
Tor Inge
Romøren

Da Luther skulle reformere gudstjenesten, bestemte han bl.a. at menigheten skulle være med og synge salmer, og de skulle synge på morsmålet. Dette var et ledd i det vi kan kalle en demokratisering av kirken. Før reformasjonen var det stort sett bare prester og kor som sang, og da vanligvis på latin. «Salmesang på morsmålet» var en revolusjonerende oppfinnelse. For oss er det en selvfølge.

Luther, som var født i 1483, var en musikalsk mann. Han fikk musikkopplæring fra barnsben av, sang ofte og spilte lutt og fløyte. Han mente at det å synge gjorde folk godt. Luther så for seg at sang og musikk kunne brukes i reformasjonens tjeneste. Våren 1523 skrev han til sin viktige medspiller, presten Spalatin som arbeidet som sekretær hos kurfyrsten: «Jeg har en plan om å skape salmer for folket på morsmålet, det vil si åndelige sanger, så Guds ord blir holdt i hevd hos folk også med sang». Han ville ha Spalatin med på dette arbeidet, men han tente ikke på ideen. Luther gikk i stedet i gang selv. I løpet av det kommende året skrev han flere salmer, og den første salmeboka for den nye kirken kom ut i 1524. Flere fulgte på løpende bånd.

I et av forordene til disse salmebøkene skrev Luther:

”Nest etter Guds ord er det bare musikken som fortjener å bli lovprist som den som kan åpne og beherske menneskehjertenes følelser. Det var ikke uten grunn at våre fedre og profeter ønsket at musikken stadig skulle brukes i kirkene. Det er jo derfor vi har så mange salmer og sanger. Når det bare er mennesket som har fått denne kostelige gaven, så er det for at mennesket skal huske på at det er skapt av Gud til å lovprise ham.”

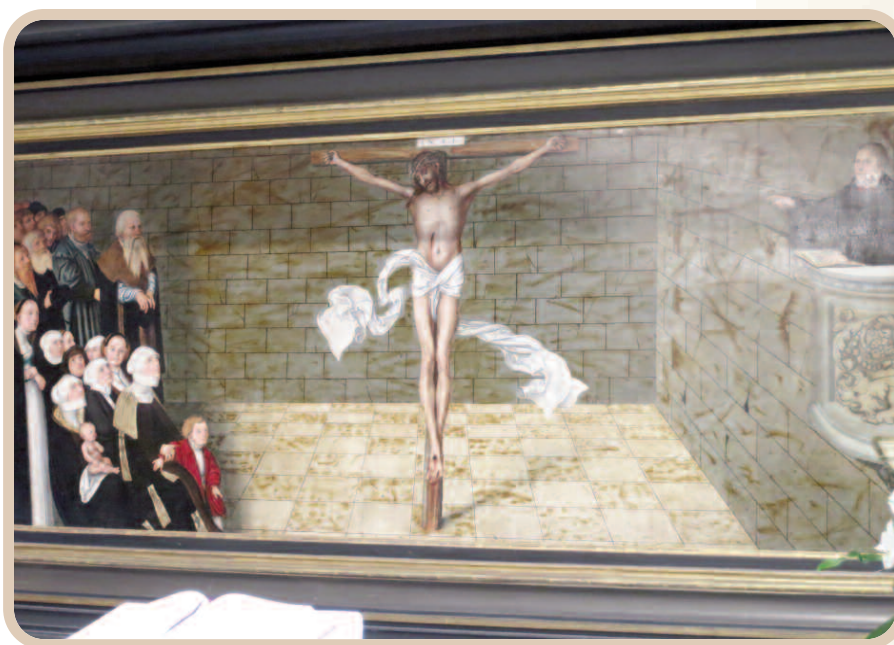
Luther skrev til sammen rundt 35 salmer, de fleste med både tekst og melodi. Av slike er vel «Vår Gud han er så fast en borg» og «Fra himlen høyt» de mest brukte hos oss i dag. Han skrev også salmetekster til melodier han kjente, for eksempel «Gud hold oss oppe ved ditt ord» og «Du være lovet, Jesus Krist». Noen Luther-salmer er oversettelser av latinske hymner som han sikkert hadde sunget som munk. «Folkefrelsar til oss kom» og «O store Gud, vi lover deg» er to slike.

I den siste norske salmeboka i Den norske kirke er det 16 salmer med tilknytning til Luther. Han har i tillegg skrevet melodien til Litaniet som vi synger som kirkebønn i fasten.

Luther levde i en tid og et samfunn preget av mye vold. Selv var han dømt fredløs og kunne bli drept av hvem som helst hvis han beveget seg utenfor sitt hjemlige fyrstedømme. Men han kunne også selv oppfordre til vold, for eksempel mot opprørske bønder, eller det han oppfattet som gjenstridige jøder. Overfor meningsmotstandere kunne han være særdeles uforskammet. Ingen ting av dette var uvanlig i hans samtid, og grovheten er også en side ved ham.

Han hadde krig rundt seg i mesteparten av sitt voksne liv. Bondekrigen i hans nærområder i 1525 var den mest dramatiske. Den tyske, katolske keiseren truet i de siste 15-20 år av hans levetid de protestantiske områdene med krig. Tyrkerne truet det kristne Europa og erobret nesten Wien i 1529. Flere av Luthers salmer er skrevet med krig og konflikt som bakgrunn. I salmeboka finner vi «Gud hold oss oppe ved ditt ord» og «Gi fred, å Herre Gud, gi fred i våre harde tider». Begge er skrevet i 1529.

Mange av de lutherske salmemelodiene er så gode at de kan brukes til å lage musikkstykker. Denne utviklingen startet med organisten Johann Walther. Han var Luthers nærmeste medarbeider på musikkområdet. Under musikk-kvelden i Tanum kirke kunne tilhørerne lytte til kor- og orgelmusikk bygget over Luthermelodier skrevet av komponister fra 1600-tallet og framover.

Luther hadde en formidabel arbeidskapasitet og stod på tross mye sykdom og motgang. Fra han i 1511 ble professor i bibelvitenskap ved universitetet i Wittenberg, skrev han i gjennomsnitt fem boksider hver dag. Han underviste studenter, gav råd til de mange som spurte ham, organiserte den nye kirken, var sjelesørger og holdt ofte preken. En av hans største bragder var - sammen med en gruppe dyktige medarbeidere - å oversette hele Bibelen til tysk. Måten de gjorde det på, fikk varig betydning for utviklingen av det tyske språket. «Luther-Bibelen» var i bruk i Tyskland i over 300 år.

Flere av uttrykkene Luther skapte under bibeloversettelsen, finner vi også igjen i vårt eget språk, for eksempel ord som «fredsommelig», «gjestfri», «nestekjærlighet». Målet med oversettelsen var å gjøre Bibelen tilgjengelig for alle. Derfor måtte også alle barn få gå på skole og lære å lese. Vi kan trygt si at han var opphav til en utdanningsrevolusjon.

Luther hadde mange talenter, både som bibelforsker og teolog, forfatter, musiker og lærer. Men det er ikke alltid lett å forstå ham. Da er det viktig å huske på at han var både moderne og gammeldags på en gang. Luther var også et middelaldermenneske. Han kunne se djevlen over alt og trodde han levde i endetiden. Han så på seg selv som en profet som hadde gjort en stor oppdagelse som hele kristenheten ville slutte seg til. Slik gikk det jo ikke, og det skuffet ham stort.

Vi har mye å takke Luther for: læren hans, bibeloversettelsen, demokratiseringen av kirken, målet om skolegang for alle barn – og sist, men ikke minst: salmesang på morsmålet, med all den flotte kirkemusikken den gav støtet til.

Luther på prekestolen med kjente personer i Wittenberg, blant andre kona Katharina, i tilhørerkvellen. Kristus er det sentrale i forkynnelsen.

*Foto:
Tor Inge
Romøren*

EN HYLLEST TIL ALLE MØDRE - NOEN TANKER RUNDT JULEN

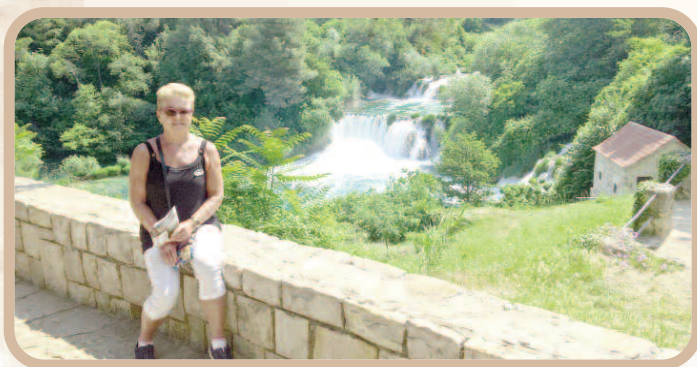

En hyllest til alle mødre - noen tanker rundt julen.

Jeg som har passert 70 år, har det ikke lenger så travelt nå før jul. Jeg har god anledning til å la tankene vandre tilbake i tiden. Til alle de forskjellige julene som ligger i hodet mitt, og det er mange.

I min alder hvor jeg har voksne barn, store og små barnebarn, lengter jeg etter å ta en prat med iallfall barna våre. Jeg vil så gjerne at de stoppet opp en liten stund for å prate litt med oss "gamle".

Jeg ville ha spurt hva de husker fra den gangen de var barn, husker de noe i det hele tatt? Vi foreldre gjorde så godt vi kunne med de midlene vi hadde. For meg kommer julen med mange tanker som jeg egentlig har fortrenget.

Julen i barndommen, Oslo på 50-60 tallet. Vi bodde trangt, økonomien var svært dårlig, men min mor gjorde, slik mødre også gjør idag, alt hun kunne for å gi oss barna en god jul. I mitt hjem som barn kjente ingen dagen før solen gikk ned og knapt nok det. Det min mor hadde klart å gjøre istand for oss barna, kunne bli revet ned i løpet av få minutter. Er det rart at noen av oss har blitt bitre? For min del er jeg heldig som ikke sliter med bitterheten, men jeg sliter med vonde minner som jeg har fortrenget.

Som gift flyttet jeg til et land i Europa. Jeg fikk en snill mann og svigerfamilie. Vi var ikke rike på gods og gull, men vi hadde det godt og klarte oss med lite. Jeg lærte å være fornøyd med det vi hadde. Det var ikke så vanskelig for meg med min bakgrunn.

Da julen kom, gikk tankene tilbake til barndommen. Jeg ville lage en bedre jul for mine barn enn den jeg hadde hatt. Men det var ikke så lett for meg å holde på den norske julen. Jeg fikk høre at nå er du her, og vi feirer ikke slik som dere i Norge.

Så gikk tankene mine til min mor i Norge, der satt hun alene med sine tanker.

Hadde jeg enda tatt meg tid den gangen til å snakke litt med min mor og takke for alle de julene hun gjorde så godt hun kunne for oss! Men jeg gjorde det ikke. Det ble for dyrt å ringe og ialle fall å reise for å snakke litt med henne til jul.

Du verden som jeg angreer på det nå! Skulle så gjerne fortalt henne det, men det er for sent. Men enda, hver eneste jul, kommer de samme tankene tilbake. Den største gaven dere barn kunne gi oss idag, var å ta en prat med oss. Dere unge har alltid tid til å sitte på Facebook og lignende: Kanskje dere isteden kan ta en samtale med oss «gamle» av og til? Ikke gjør som jeg, ikke vent til det blir for sent, men gjør det nå!

Inger Berit Baay

MISJONSFEST PÅ TUNHEIM

Fellesforeningen Brunlanes og Stavern holder årsfest i januar. På festen vil vi ta dere med på en reise til Thailand.

Vi begynner i Klong Toey-slummen i Bangkok som i mange år har vært Nanset kirke sitt misjonsprosjekt, og som er Kjoses prosjekt pr. i dag. Der jobber NMS med to daghjem som vi vil ta dere med inn i for å vise hva som har skjedd siden oppstarten i 2001.

Vi skal så bevege oss til nordøst og Ubon, hvor vi besøker et helt nytt konsept: Barnas kirke. Et spennende prosjekt av, med og for barn. På veien stopper vi for å dele med dere noen besøk hos enkeltmennesker og hvordan Gud har fått møte mennesker, slik at de kom til tro.

Vi har begge gode relasjoner til misjonsarbeidet i Thailand, og har begge vært reiseledere både for en barnegruppe og en voksegruppe. Flere fra Thailand har vært på besøk i Nanset menighet - ja, også jobbet der.

Dette arbeidet betyr svært mye for oss, og vi gleder oss til å dele av det vi selv har fått. Vi har fått se håp i håpløsheten, og at det vi er med på, nytter.

Festen er på Tunheim, søndag 25. januar 2018 kl. 18.00. Kor Uten Grenser kommer også.

Birgitte og John Magnar Ørnes

SLEKTERS GANG

pr. 23.11.2017

Dåp

Tanum

08.10.2017	Alma Rambøl
15.10.2017	Christian Hovland-Jacobsen
15.10.2017	Trym Rustad Skinnarland
29.10.2017	Bo Haraldsen
29.10.2017	Sarah Marie Eide Østerud
19.11.2017	Oliver Hovde
19.11.2017	Aron Austein

Berg

17.09.2017	Herman Furustad Sande
17.09.2017	Lilly Amundrød Gundersen
29.10.2017	Tidemann Støtvig Breivik
29.10.2017	Henry Botn Sandvik

Gravferd

Kjose

28.09.2017	Bjarne Næss	f. 26.04.1941
------------	-------------	---------------

Tanum

31.08.2017	Kjell Olav Halvorsen	f. 28.08.1965
27.09.2017	Leif Klyve	f. 01.06.1952
29.09.2017	Alexandra Sandnes Log	f. 07.04.1991
15.10.2017	Turid Bjerkholt	f. 30.06.1940
18.10.2017	Gerd Annie Martinsen	f. 16.09.1935
31.10.2017	Kåre Røste	f. 16.06.1922
03.11.2017	Bengt Gøran Andersson	f. 02.04.1939
10.11.2017	Jan Magnus Hansen	f. 28.09.1940

Berg

16.09.2017	Margrete Ulvesæter Oddene	f. 27.09.1935
27.09.2017	Berit Ødelund	f. 27.10.1924
29.09.2017	Gudmund Petter Sandsleth	f. 02.10.1943
29.09.2017	Astrid Ovidia Hansen	f. 18.07.1923
30.10.2017	Marit Regine Karlsen	f. 08.03.1931
06.11.2017	Ole Helgeland	f. 15.05.1932

Besøktjeneste i Berg menighet

Diakoniutvalget i Berg menighet ønsker å utvide sin besøktjeneste. Tjenesten tenkes for kirkegjengere som av ulike årsaker ikke kan møte på gudstjeneste og ulike arrangement i kirken.

Kjenner du noen som kan ha glede av et besøk inn til en gang pr. måned? Vi ønsker også kontakt med de som kan tenke seg å gå på slike besøk. Vi har erfart at besøktjenesten oppleves meningsfull og verdifull for alle parter.

Høres dette aktuelt ut for deg, eller du har spørsmål, ta kontakt med Vigdis Kiil, mob. 48004416. Vi håper å høre fra deg!

Vigdis Kiil

Julespill i Berg arbeidskirke julaften kl. 14.00

Tradisjonen tro skal Skattekista, tosopplæringsgruppa for 1.-3. klasse, ha julespill i Berg arbeidskirke. Det er flott når julaftengudstjenesten blir lyst opp av mange barn som synger og er både engler, hyrder, vismenn, Maria og Josef. Alle er hjertelig velkommen til gudstjenesten!

Stor juletefest i Berg arbeidskirke

Tryllekunstner, juletegang. Ta med knask til felles kakebord.

6. januar kl. 16.

Hold av 8. mars!

Den danske journalisten Charlotte Rørth har gitt ut boka "Jeg møtte Jesus. Fra en motvillig troende". Hun holder foredrag i Berg arbeidskirke 8. mars kl. 19. Samarbeid med Berg frikirke.

Vårhalvåret i Berg arbeidskirke

Berg menighet inviterer til:

Gudstjenester, babysang, Skattekista, Superonsdag og søndagsskole, jentespeider, menighetsmiddager, livsnære grupper, bibeltemakvelder, kulturkvelder, bønnegruppe, jentekvelder og mannsgruppe.

Hver mandag kl.11:

«Gå-trim» fra Berg arbeidskirke.

Program legges i alle postkasser i Berg sogn, og det legges i kirken.

Du finner det også ved å laste ned appen vår på «Apple store» eller «Google play».

Klikker du deg inn på www.larvik.kirken.no, finner du det ved å gå inn på «Berg menighet» og så åpne det øverst i venstre hjørne.

VIPPS i Tanum kirke

I Tanum kirke kan du nå benytte VIPPS i forbindelse med ofringen. Nummeret er 129957. Hvis du vil at gaven din skal gå til et annet formål enn dagens offer, må du skrive en melding om det.

Velkommen til juletefest i Tvedalen!

Tvedalen barnelag og Tvedalen vel innbyr til juletefest på skolen **tirsdag 2. jan 2018 kl 18.00** Tradisjonen tro blir det boller, kaffe og brus.

Gang rundt juletreet og overraskelse til barna.

Utlodning til familien vår i Etiopia.

Pastor i Brunlanes frikirke, Arne Hersdal holder andakt for oss.

Julefeiring for liten og stor på Tunheim!

Også i år blir det «Hele Tunheim synger jula inn» for store og små som er glad i de gode gamle og litt nyere julesangene! Gospelino, tensing og husband deltar, samt solist Hege Dolven Einarsen. Det serveres pepperkaker, gløgg og mandariner. Søndag 17. desember kl.17.00.

29. desember kl. 17.00 blir det "Barnas juletreffest".

Nissefar har meldt sin ankomst, dessuten blir det juletrengang, leking, trostanker og julesnadder.

På «Annendagsfesten» den 2. januar kl. 19.00 blir det festtale, festmat, festmusikk og festprat. Håper du kommer – det gjør også Per Arne Dahl, Tunklang og Helga Botn Lund (sang). Bare å glede seg!

Turmisjonsjentene våren 2018

Vi møtes på parkeringsplassen ved Tanum kirke kl. 18.00 (stort sett) siste mandag i hver måned. Ta med mat og drikke og noe å sitte på.

- Mandag 29.01 - Bøkeskogen
- Mandag 26.02 - Berg arbeidskirke - Helgeroa
- Mandag 19.03 - Barkevik
- Mandag 30.04 - Elvestien
- Mandag 28.05 - Fjordstien
- Mandag 18.06 - Bjørkely ved Farris

Gjenbruksbutikken,
Nansetgt. 59, Larvik.
Vi tar imot varer.

Velkommen til en
hyggelig handel!

Kontaktperson:
Marit Vestmoen Nilsen,
tlf. 954 26 848

Såmannen er nå å finne i elektronisk utgave (PDF). Gå inn på www.larvik.kirken.no. Gå så til venstre: Velg din menighet (Tanum, Berg eller Kjøse). Da finner du Såmannen oppe til høyre. Her kan du lese bladet tilbake til 2013.

www.larvik.kirken.no
www.bergmenighet.no

MØTESTEDET våren 2018

6. febr. Redaktør for magasinet Strek, Asle Finnseth. "Fall til ro og kjenn at jeg er Herren" - Ja, gjerne, men hvordan?

20. februar: Biskop Laila R. Dahl: "Kirketanker etter avsluttet bispetjeneste"

6. mars: Professor ved Universitetet i Agder, Aarstein Justnes: "Mindfullness og kristen tro".

20.mars: Dr. Henrik P. Syse: "Hvor kristent skal Norge være?"

Stedet er som vanlig Tunheim i nærheten av Tanum kirke. Start med mat kl. 19.00.

"Du grønne glitrende" like før jul

Onsdag 20. desember kl. 19 inviterer vi til juleforestillingen "Du grønne glitrende" i Berg arbeidskirke.

Andreas Kvebæk Dahl, Ingunn Grude og Stian Tveit vil sammen med musikere gi oss en spennende og stemningsfull førjulskveld. Alle pyntegjenstandene på juletreet har sin historie og symbolikk og kan knyttes til hver sin julesang.

På den måten "pynter vi juletreet" med julesangene.

Billetter kr. 300 ved inngangen.
Familiepris kr. 700.

Bruktbutikken i Berg

Butikken har åpent i kirkekjelleren torsdager og lørdager 10.00-16.00 og lørdager 10.00-14.00.

SØNDRSRØD
Tlf. 33 11 80 60

MENY

*Søndersrød
tunet*

Stedet hvor folk møtes

3295 Helgeroa - Tlf.: 33 11 80 60 - dag-arild.bakken@ngbutikk.net

Per Firing
Begravelsesbyrå A.s

LARVIK

Kontaktperson
Birger Johansen

DØGNVAKT 33 12 57 00

Lydhusstranda Treningstudio

Billig! Enkelt! & Nært!

Kr.1500.- for et helt år!

Ring oss på telefon:
91 62 26 29 for å bestille nøkkelkort
til trening eller sende oss en
e-post til lydhus@online.no

Sommerfelt elektro as

Tlf: 33 18 30 15
www.sommerfeltelektro.no

Sundby & Tidemansen

BEGRAVELSESBYRÅ

Tlf: 33 20 14 44

Jon Severin Sundby • Roar Tidemansen
www.sogt.no • Vakttelefon hele døgnet

Becks

BRASSERIE & BAR

Tlf 48 05 11 11

www.becksbrasserie.no

Du finner oss i Larvik – Sandefjord
Tønsberg – Skien – Porsgrunn

elektrikerkjeden

norgeseliten

Elektro TT AS

Elektriske installasjoner

Tommy 993 79 180

Thomas 905 72 701

Forretningen med det store utvalg

TVETENE Blomster SENTER

Tlf. 33 13 19 00

NORREK

www.norrek.no

-dypfrost på sitt beste!

EIDSTEN 3267 LARVIK

33 16 54 00

HELGEROA FYSIKALSKE INSTITUTT

Søndersrødtunet

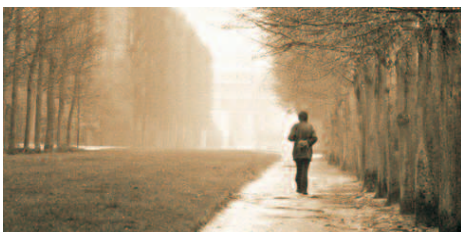
Tlf.: 33 18 88 70

Alexander Thorgersen

Tlf 917 26 757

Tore Fjelltveit

Tlf 90 77 80 25

SORG

En verdig begravelse fjerner ikke sorgen, men gjør den enklere å bære.

Sletsjøe

begravelsesbyrå

Når erfaring teller.
Spør etter en av oss på
døgntelefon 33 18 10 80

Tom Sletsjøe
Anne-Helene Gulvik
Anne Kjersti Kolberg
Ole Johan Løwe
Peter Grung
Rune Holm

www.gsb.no
Behjelpelig hele døgnet.

Larvik 33 18 10 80

Tor-Erling Andersen a.s

VVS & INTERIØRHUSET
PÅ BREKKE

AUT. RØRLEGGERFIRMA

VVS – INTERIØR – FLIS – TERRAKOTTA
Brekke, Larvik

Tlf. 33 19 11 36 – Vakt tlf.: 92 25 70 00

Internett: www.tea.no

RØRLEGGER OG FLISLEGGERE
MED VÅTROMSSERTIFIKAT

DIN FLIS- OG RØRLEGGEREFORRETNING

SPEKEMAT & DELIKATESSE

Helgeroa

Tlf.: 33 13 53 50

VESTFOLD OLJESENTER A.S

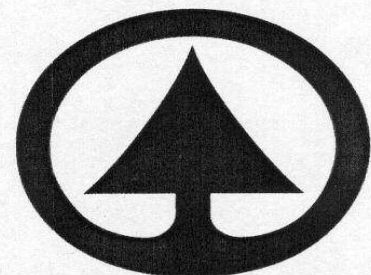
Din lokale leverandør av diesel og smøremidler

Tlf: 3316 3440 - E-post: vestfold@oljesenter.com

Dronningensgate 2
3290 Stavern

Tlf. 33 19 89 41

SPAR

FARRISEIDET
Tlf. 33 18 21 95

SØNDAG ER KIRKEDAG**Gudstjenesteliste Brunlanes 24.12.17 – 25.03.18****Søndag 24.12 Julaften**

Luk 2,1-20

Tanum kirke kl.13:30 Spr.

Zimmermann Gospelino

Tanum kirke kl.14:45

Spr. Zimmermann

Tanum kirke kl.16:00

Spr. Zimmermann

Sang: Matilde Eikeland

Berg arbeidskirke

kl.14:00 Spr. Haga,

Havfruene, Skuespill

med barn fra

Skattekista. Ofr: Soweto

Berg kirke kl. 16:00

Spr. Haga

Ofr: Soweto

Kjose kirke kl. 14:00

Spr Jan Petter Terkelsen.

Dåp. Legoklubben.

Mandag 25.12 Juledag

Joh 1,1-14

Tanum kirke kl.12:00

Høytidsgudstj Sammen med Berg.

Spr. Haga Nattverd

Kjose kirke kl.10:30

Høytidsgudstj Spr.

Zimmermann Nattverd.

Søndag 31.12

Nyttårsaften

Joh 14,27

Tanum kirke kl.23:15

Kveldsgudstj Spr. Haga

Mandag 01.01

Nyttårsdag

Matt 1,2ob-21

Berg arb.kr.k kl.12:00

Spr. Haga

Sammen med Tanum og

Stavern.

Tirsdag 02.01**Tveidalen grendehus**

kl.18:00 Juletreffest

Lørdag 06.01**Berg arb.kr.k** kl.16:00

Juletreffest m tryllekun-

stner, andakt, juletre-

gang og besøk av nissen.

Ta med bidrag til

kakebord. Samarbeid

m/frikirken.

Søndag 07.01**Kristi åpenbaringsdag**

Luk 2,40-52

Tanum/ Kjose/ Berg til**Stavern kr.k.** kl.10:30

Prost Lewin, Spr Lossius/

Haga/ Zimmermann.

Nattverd. Misjonssøndag

Søndag 14.01 2. søndag i åpenbaringstiden

Mark 1,3-11

Kjose kirke kl.10:30 Spr

Zimmermann Dåp,

Nattverd

Søndag 21.01 3. søndag i åpenbaringstiden

Joh 4,4-26

Tanum kirke kl.18:00

Spr. Haga. Nattverd

Berg arb.kr.k. kl.11:00 Spr.

Haga. Dåp, søndagsskole

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 28.01****Såmannssøndagen**

Mark 4,26-34

Tanum kirke kl.11:00

Dåp/nattverd

Spr. Zimmermann

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 04.02****Kristi forklarelsesdag**

Mark 9,2-13

Berg arb.kr.k kl.11:00.

Spr Jan Petter Terkelsen

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 11.02 6.****Fastelavns søndag**

Joh 12,20-33

Tanum kirke kl.11:00

Gudstj. små og store.

Spr. Zimmermann

B.B.Ørnes Dåp 4-års bok

Kjose kirke kl.10:30

Høymesse. Dåp/nattverd

Spr. Haga

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 18.02 1. søndag i fastetiden**

Matt 16,21-23

Tanum kirke kl.10:00

Dåp/nattverd

Spr. Haga

Berg arb.kr.k kl.12:00

Spr. Haga, søndagsskole.

«Vennegjengen» synger

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 25.02 2. søndag i fastetiden**

Luk 7,36-50

Kjose kirke kl.10:30

Spr. Zimmermann

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 04.03 3.søndag i fastetiden**

Mark 9,17-29

Tanum kirke kl.11:00

Høymesse

Spr. Zimmermann.

Dåp og nattverd

Berg arb.kr.k kl.11:00

Barnas gudstjeneste

Spr. Haga , K. H. Andersen

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 11.03 4.søndag i fastetiden**

Joh 3,11-16

Tanum kirke kl.11:00

Spr. Zimmermann Dåp

og nattverd (Sammen med Stavern)

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 18.03 Maria****budskapsdag**

Luk 1,46-55

Kjose kirke kl.10:30

Høymesse. Dåp og

nattverd. Spr.

Zimmermann

Berg arb.kr.k kl.11:00

Spr Haga. Søndagsskole

Sportskapellet kl.11:00**Søndag 25.03****Palmesøndag**

Matt 26,6-13

Tanum kirke kl.11:00

Spr. Haga. Dåp/nattverd

Sportskapellet kl.11:00**NB! Sjekk avisen.****Endringer kan finne sted.**